

AYLIK HUKUK BÜLTENİ
Kasım 2024

**YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERİLMESİNE
İLİŞKİN KARARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KARAR
RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANDI**

11 Kasım 2024 tarihli ve 32719 sayılı Resmî Gazete'de “**Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar**” yayımlandı.

Karar ile, “**Yatırımlarda Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar**”ın 5'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “**Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı**” kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için asgari sabit yatırım tutarı, 50 milyon Türk Lirasından 100 milyon Türk Lirasına çıkarıldı.

Yatırımların proje bazlı desteklenmesi için aranan asgari sabit yatırım tutarı ise 1 milyar Türk Lirasından 2 milyar Türk Lirasına yükseltildi. Yatırımın Ar-Ge projesi olması halinde, asgari Ar-Ge harcama tutarı 2 milyar TL olarak belirlendi.

Karara göre Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar, ilgili mevzuatları uyarınca, KOSGEB ve/veya TÜBİTAK tarafından da doğrudan desteklenebilecek.

Karara ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241111-0.pdf>

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 509)'NDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SIRA NO: 573) YAYIMLANDI

12 Kasım 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Tebliğ'e göre,

- 1/1/2025- 31/12/2025 tarihleri arasında vergiler dahil toplam tutarı 3 Bin TL'yi aşan faturaların e-Arşiv olarak düzenlenmesi zorunlu tutuldu.
- 01/01/2026 itibarıyla tutara bakılmaksızın tüm faturaların e-Arşiv Fatura olarak düzenlenmesi zorunlu tutuldu.
- İnşaat Demiri İzleme Sistemine (İDİS) dahil mükelleflerden 2024 ve sonraki dönemlerde brüt satış hasılatı 1 milyon TL ve üzerinde olanlar e-İrsaliye kullanmak zorunda olacak.
- Önceden bir zorunluluk olan e-Adisyon belgesinde evrensel tekil tanımlama numarası (ETTN) veya perakende satış fişinin düzenlendiği ÖKC cihazının sicil numarasının yer alması zorunluluğu kaldırıldı.
- Doğrudan entegrasyon yöntemini kullanan mükelleflerden Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen şartları sağlayamayanların hesapları, Başkanlık tarafından kendilerine bildirimde bulunularak, bu durumun tespitini izleyen üçüncü ayın başı itibarıyla kapatılacak.
- e-Müstahsil makbuzunun çıktısının muhatabı tarafından ıslak imza ile imzalanarak düzenlenmesi yerine, müstahsil makbuzunun muhatablarının bilgilerinin bilgi teknolojileri ve/veya iletişim araç ve ortamları üzerinden doğrulanması ve gerekli olan bilgilerin e-Müstahsil Makbuzunda yer alması suretiyle düzenlenmesi de mümkün kılındı. Bu uygulama; Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından faaliyet konusu, mükellefiyet süresi, vergi, şirket veya mükellefiyet türü, aktif ya da öz sermaye büyüklüğü, brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı), sektör ve düzenlenen belge sayısı gibi kriterler ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak belirlenen mükellefler için geçerli olacak.
- e-Gider Pusulasının çıktısının muhatabı tarafından ıslak imza ile imzalanarak düzenlenmesi yerine, gider pusulasının muhatablarının bilgilerinin bilgi teknolojileri ve/veya iletişim araç ve ortamları üzerinden doğrulanması ve gerekli olan bilgilerin e-Gider Pusulasında yer alması suretiyle düzenlenmesi de mümkün kılındı. Bu uygulama; Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından faaliyet konusu, mükellefiyet süresi, vergi, şirket veya mükellefiyet türü, aktif ya da öz sermaye büyüklüğü, brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı), sektör ve düzenlenen belge sayısı gibi kriterler ayrı ayrı veya birlikte dikkate alınarak belirlenen mükellefler için geçerli olacak.

Tebliğe ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241112-2.htm>

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 574) YAYIMLANDI

27 Kasım 2024 tarihli ve 32735 sayılı Resmî Gazete'de Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 574) yayımlandı. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 298. maddesine göre, yeniden değerlendirme oranı 2024 yılı için **%43,93** olarak tespit edildi.

Tebliğe ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241127-4.htm>

VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ'NDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SIRA NO: 575) YAYIMLANDI

30 Kasım 2024 tarihli ve 32738 sayılı Resmî Gazete'de "Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 459)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No: 575)" yayımlandı. Tebliğ ile, Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin "**4.1. Kapsam ve Tutar**" başlıklı bölümünde yer alan belirli tutarlarda aşağıdaki şekilde artış yapıldı:

7.000 TL ibareleri 30.000 TL,
20.000 TL ibaresi 35.000 TL,
15.000 TL ibaresi 45.000 TL,
25.000 TL ibaresi 90.000 TL şeklinde değiştirildi.

- Ödemelerin aracı finansal kurumlar aracılığıyla yapılması zorunluluğunda asgari işlem tutarı 7.000.TL'den 30.000 TL'ye çıkarıldı. Kısım kısım (taksitle) yapılan ödemelerde **makbuzun ya da faturanın ilgili taksit tutarı üzerinden düzenlenmesi, tevsik zorunluluğunu ortadan kaldırmayacak**; sözleşmenin toplam tutarı belirlenen haddi aştığında, taksit tutarı 30.000.- TL'nin altında kalsa dahi kısım kısım yapılan her bir tahsilat ve ödeme de aracı finansal kurumlar kanalıyla tevsik edilecek.
- Yabancı kişilerle yapılan işlemler için yeni bir düzenleme getirilmiş olup, pasaport numaralarının faturada yer alması gerektiği ve pasaportların bir suretinin fatura ekinde yer almasına gerek olmadığı hüküm altına alındı. Ayrıca, tahsil edilen tutarların finansal kurumlar aracılığıyla yatırılması zorunluluğu kaldırıldı.

Tebliğe ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241130-10.htm>

**GÜMRÜK GENEL TEBLİĞİ (TRANSİT REJİMİ)
(SERİ NO: 4)'NDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR TEBLİĞ (TRANSİT REJİMİ) (SERİ NO: 16)
RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANDI**

16 Kasım 2024 tarihli ve 32724 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük Genel Tebliği (Transit Rejimi) (Seri No: 16) ile yapılan değişiklikler, özellikle transit beyannameleri ve taşıma süreçlerinde önemli düzenlemeler getirdi.

Öne çıkan başlıca değişiklikler şunlar:

- Transit beyannamesi Türkçe olarak yapılacak ve sistem üzerinden elektronik imza ile gönderilecek. Beyan, geçerlilik kontrolünden geçtikten sonra yerel referans numarası (**LRN**) tahsis edilecek ve böylelikle hareket gümrük idaresine sunulmuş kabul edilecek.
- Ortak transit rejiminde "T1" ve "T2" sembollerinin kullanımı ile ilgili yeni düzenlemeler getirildi. Ulusal transit rejiminde ise her durumda "TR" sembolü kullanılacak.
- Transit beyanında taşıyıcı bilgisinin kaydedilmesi zorunlu olup; ortak transit rejimi kapsamındaki taşımalarda yabancı taşıyıcıların EORI (Ekonomik Operatör Kayıt Tanımlama Sistemi) numarasının bulunması, ülkemizde yerleşik taşıyıcılar için ise EORI numarası ve vergi numarası eşleştirilmesinin yapılmış olması gerekecek.
- Transit beyanları her taşıma aracı için ayrı ayrı yapılacak. Ayrıca, bir sevkiyat iki veya daha fazla taşıma aracına bölünse bile her araç için ayrı beyan verilmesi zorunlu olacak.
- Beyanın eşyanın gümrüğe sunulmasından önce verildiği ve Ek Beyan Türü'nün "D" seçildiği durumda, eşyanın gümrüğe sunulduğunun hareket gümrük idaresine bildirilmesi öncesinde beyan sahibi tarafından beyanda düzeltme yapılabilecek. Beyanda yapılan düzeltmenin kabul edilip edilmediği beyan sahibine bildirilecek.
- Taşıma sırasında meydana gelen kaza, bozulma gibi olaylar nedeniyle taşıyıcıların en yakın gümrük idaresini bilgilendirmesi gerektiği vurgulandı ve olay kaydı süreci detaylandırıldı. Bu süreçte, taşıyıcıların taşıma aracındaki değişiklikleri kaydetmeleri gerektiği hüküm altına alındı.

Tebliğe ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241116-2.htm>

**MAL VE HİZMETLERE UYGULANACAK KDV
ORANLARININ TESPİTİNE İLİŞKİN KARARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KARAR RESMÎ
GAZETE'DE YAYIMLANDI**

14 Kasım 2024 tarihli ve 32722 sayılı Resmî Gazete'de "**Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar**" yayımlandı. Buna göre; Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılan veya ithaline izin verilen özel tıbbi amaçlı gıdalar ve beşerî tıbbi ürünler ile beşerî tıbbi ürünlerin terkinde bulunan etkin maddeler ve etkin madde üretiminde kullanılan hammaddeler, Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Karardaki (II) sayılı listeye eklendi.

Karara ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/2024114-4.pdf>

**SON KAYNAK TEDARİK TARİFESİNİN
DÜZENLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ RESMÎ
GAZETE'DE YAYIMLANDI**

16 Kasım 2024 tarihli ve 32724 sayılı Resmî Gazete'de "**Son Kaynak Tedarik Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ**" yayımlandı. Buna göre;

- Yüksek tüketimli tüketiciler için son kaynak tedarik tarifesi, ilgili dönemde serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketiciler için onaylanmış tek zamanlı perakende satış tarifesinden düşük olamayacak. Kademeli tarifenin uygulanmakta olduğu tüketici gruplarında ise bu kıyaslama için yüksek kademeli tarife esas alınacak.
- Son kaynak tedarikini etkileyen tüketici değişiklikleri durumunda, şüpheli işlemlerden kaçınılabilmesi için lisans sahibi şirketlere gerekli bilgi ve belgeleri talep etme yetkisi verildi.
- Tüketicilere yapılacak bilgilendirme yöntemlerinde değişikliğe gidildi. Daha önce yapılacak bilgilendirmelerin "*kısa mesaj ve/veya elektronik posta gönderilmesi suretiyle*" olması öngörülürken, değişiklik ile bu yöntemler yerine artık "*kalıcı veri saklayıcısıyla veya yazılı*" bildirim yapılması zorunlu hale getirildi.

Tebliğe ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241116-3.htm>

BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANDI

14 Kasım 2024 tarihi ve 32722 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile;

İcra ve İflas Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler;

- Açık artırma süreleri ile ilgili yapılan değişiklikle, son 10 dakikada yeni teklif verilirse açık artırma 3 dakika uzatılacak. Bu süre, her yeni teklif ile tekrar 3 dakika uzatılacak ancak toplamda bir saati geçemeyecek. Değişiklik, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilanı yapılmış ve açık artırma süresi sona ermemiş olan açık artırmalar hakkında da uygulanacak.
- İcra İflas Kanunu'nun “**Elektronik ortamda açık artırma suretiyle satış**” başlıklı 111/b- maddesindeki sınırlar yeniden düzenlendi. Buna göre teklifler arasındaki fark, satışa çıkarılan malın muhammen kıymetinin binde beşinden ve her hâlde bin Türk lirasından az olamayacak.

Adli Yargı İstinaf ve Temyiz Kanun Yolunda Parasal Sınırlara İlişkin Düzenlemeler

- Parasal sınırlarda yeniden değerlendirme oranında artırma yapılması sonucunda belirlenen miktarlarda 1.000 TL'nin altı dikkate alınmayacak. (2004 S.K. ek md. 1 ve 6100 S.K. ek md. 1)
- Bölge adliye mahkemesinin kaldırma kararı üzerine ilk derece mahkemesince verilen kararlar ile Yargıtay'ın bozma kararı üzerine yeniden verilen kararlara karşı, **ilk karar tarihinde geçerli olan parasal sınırlara göre** istinaf ve temyiz kanun yoluna başvurulabilecek. (2004 S.K. ek md. 1 ve 6100 S.K. ek md. 1)

Anayasa Mahkemesinin İptal Kararları Doğrultusunda Yapılan Düzenlemeler

- Anneye de baba ile çocuk arasındaki soy bağının reddi için dava açma hakkı verildi. (4721 S.K. md. 286 ve 289)
- Türk Medeni Kanunu'nun 314'üncü maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen dördüncü fıkrası yeniden düzenlendi. Buna göre; ayırt etme gücüne sahip olmayan küçüklerin nüfus kaydına, **birlikte evlât edinmede ana ve baba adı olarak evlât edinen eşlerin adları; tek başına evlât edinmede ise ana veya baba adı olarak evlât edinenin adı yazılacak.**
- Ceza muhakemesinde yapılan uzlaşma görüşmeleri sırasında tespit edilemeyen veya uzlaşmadan sonra ortaya çıkan zararların tazmini için mağdura hukuk mahkemelerinde dava açabilme imkânı tanındı. (5271 S.K. md. 253)
- İdari yargıda, tek hâkimle çözümlenecek davaların ve duruşma yapılmasının zorunlu olduğu davaların belirlenmesinde **dava tarihindeki parasal sınırlar esas alınacak** ve bu parasal sınıra göre davalar tek hakimle veya heyetle görülecek. (2576 S.K. ek md.1)
- Arabuluculuk görüşmelerinin ilk toplantısına mazeretsiz olarak katılmayan taraf, davada kısmen veya tamamen haklı çıkarsa bile karşı tarafın ödemekle yükümlü olduğu yargılama giderinin tamamını ödemekle yükümlüydü. Yeni düzenleme uyarınca arabuluculuk görüşmelerine mazeretsiz katılmayan taraf, karşı tarafın sorumlu olacağı yargılama giderlerinin yarısından sorumlu olacak, ayrıca bu taraf lehine tarifeye göre belirlenecek vekalet ücretinin de yarısına hükmedilecek. (6325 S.K. md. 18/A ve 7036 S.K. md. 3)
- Adalet müfettişlerinin görev ve yetkilerine ilişkin hükümler, Anayasa değişiklikleri dikkate alınarak yeniden düzenlendi,

görevleri ve denetim alanı genişletildi. Buna göre adalet müfettişleri, savcılar ve hâkimlerin görevlerini denetleyecek, ayrıca kanun ve diğer mevzuatın uygulanmasında aksaklıkları tespit edecek. (2802 S.K. md. 100 ve 101)

Bazı Sorunların Çözümüne İlişkin Düzenlemeler

- Mesleğinde 20 yıl kıdeme sahip hukukçular, arabuluculuk eğitimi almak şartıyla sınavsız olarak arabulucu olabilecekler. (6325 S.K. md. 20)
- Taşınmazın aynına ilişkin icra edilebilirlik şerhi verilen arabuluculuk anlaşma belgesiyle taraflardan birinin tapu müdürlüğüne giderek tek başına tescil talebinde bulunabilmesi mümkün kılındı. (6325 S.K. md. 17/B ve 18/B)
- Hakaret suçunda şikâyet süresi, fiilin gerçekleştiği tarihten itibaren 2 yılı geçemeyecek şekilde belirlendi. Buna göre şikâyetçi, fiili ve faili daha geç bir tarihte öğrenmiş olsa dahi suç tarihinin üzerinden 2 yıl geçmekle şikâyet hakkını kaybetmiş olacak. Bu değişiklik, Kanun'un yürürlük tarihinde halihazırda kovuşturma veya soruşturma evresinde olan dosyalar bakımından uygulanmayacak. Ayrıca hakaret suçunun sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiliyle işlenmesi hali, uzlaştırma kapsamında çıkartılarak ön ödeme kapsamında değerlendirilecek.
- Ceza yargılamasında uzlaştırmanın kovuşturma evresinde gerçekleşmesi halinde, edimin yerine getirilmesinin ileri tarihe bırakılması, taksidde bağlanması veya süreklilik arz etmesi durumlarında; sanık hakkında HAGB (hükmün açıklanmasının geri bırakılması) kararı yerine durma kararı verilecek, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde ise mahkemece yargılamaya kaldığı yerden devam olunacak. (5271 S.K. md. 254)
- Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamındaki uzlaştırmacılar, sadece “hukuk fakültesi mezunları”nın yer aldığı Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen uzlaştırmacı listelerinden belirlenecek. Hukuk fakültesi mezunu olmayan mevcut uzlaştırmacıların ise hakları korunacak. (5271 S.K. md. 253)
- Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı ve İdari Yargı Ön Sınavında soru sorulacak alanlar arasına sosyal güvenlik hukuku, milletlerarası hukuk, milletlerarası özel hukuk ve genel kamu hukuku eklendi, asgari soru sayısı 100'den 120'ye çıkarıldı. (2547 S.K. ek md. 41)
- Karayolları Trafik Kanunu uyarınca trafikten men edilerek alıkonulan araçlardan yediemin otoparklarında bulunup da sahipleri tarafından teslim alınmayan veya sahiplerine ulaşılamayan araçların satış usulü kolaylaştırıldı. (2918 S.K. ek md. 14) . Buna göre; bu kapsamdaki araçların sicilinde bulunan “satılamaz, devredilemez, haciz, ihtiyati haciz, rehin” gibi şerhler için ilgili kurumlara, bu araçların satılacağı hususu bildirilecek ve satış işlemlerine başlanacak, araçların üzerinde bulunan tüm şerhler ayrıca bir işleme gerek olmaksızın, satış tarihinden itibaren kalkmış sayılarak varsa tescil kayıtları buna göre düzeltilen.
- Vakıflar Genel Müdürlüğü ile Genel Müdürlüğün idare ve temsil ettiği mazbut vakıflar, yargı harçlarından ve teminat gösterme zorunluluğundan muaf tutuldu. (5737 S.K. md. 77) Öncesinde, sadece Genel Müdürlük tarafından açılacak davalarda teminat muafiyeti mevcuttu.

Kanuna ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241114-1.htm>

KARAYOLLARI TRAFİK YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANDI

29 Kasım tarihli ve 32737 sayılı Resmî Gazete'de "Karayolları Trafik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" yayımlandı. Buna göre;

- Taksi ve taksi dolmuş cinsi taşıtlar için öngörülen araç takip sistemi ve acil durum butonu teçhizatı bulundurulması şartı, ihtiyaç halinde Belediye Kanunu kapsamında faaliyet gösteren taşıtların tamamında veya belirlenenlerinde, ulaşım koordinasyon merkezleri/il trafik komisyonları tarafından zorunlu tutulabilecek. İçişleri Bakanlığı, ülke genelinde uygulanmak üzere buna ilişkin karar alabilecek.
- Araç takip ve kamera sistemi ile görüntü kayıt cihazı ve acil durum butonu teçhizatının taşıtlara montajına dair Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca görevlendirilen kurum ya da kuruluşlar tarafından düzenlenen belge, taşıtın tescil kayıtlarına işlenip bir sureti denetim sırasında ibraz edilmek üzere araçta muhafaza edilecek.

Yönetmeliğe ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241129-2.htm>

TÜRKİYE ÜRÜN İHTİSAS BORSASINDA ARACILIK FAALİYETLERİ İLE ARACILARIN GÖZETİMİ VE DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANDI

22 Kasım 2024 tarihli ve 32730 sayılı Resmî Gazete'de, "Türkiye Ürün İhtisas Borsasında Aracılık Faaliyetleri ile Aracıların Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" yayımlandı. Yönetmelik ile müşteri hesaplarındaki nakit bakiyelerin kullanım esasları düzenlendi. Buna göre;

- Aracılar, müşterinin verdiği yetkiye bağlı olarak, gün içinde herhangi bir müşteri emrine konu olmayan ve gün sonu itibarıyla alacak bakiye veren müşteri hesaplarındaki nakitleri; yetkili oldukları faaliyetler, işletme politikaları ile müşterinin tercihleri doğrultusunda, muhasebe sistemlerinde hesap bazında izlemek kaydıyla, toplu olarak veya müşteri bazında değerlendirebilecekler. Nakitlerin toplu olarak değerlendirilmesi halinde elde edilen gelirler, müşteri hesaplarına oransal olarak dağıtılacak.
- Aracıların, müşteri hesaplarında kalan nakit alacak bakiyelerinin kullanımında alt limit belirlemeleri mümkün kılındı. Buna göre alt limite ilişkin olarak yapılacak değişiklikler, ispat yükü aracıda olmak üzere müşterilere yazılı olarak veya en seri iletişim aracıyla bildirilmek zorunda olacak.
- Müşterilerin hesaplarındaki nakit alacak bakiyeleri, müşteriler tarafından talep edildiği takdirde en geç 1 iş günü içerisinde ödenmek ve anapara zarara uğratılmamak şartıyla, belirlenen limitin altında kalan müşteri nakitleri çerçevede sözleşmedeki hüküm doğrultusunda; getiri talep etmeyen müşterilerin nakitleri ise çerçevede sözleşmeden ayrı olarak müşterilerden münferiden alınacak yazılı/elektronik onay doğrultusunda, getirisi aracıda kalacak şekilde değerlendirilebilecek.
- Bankalar nezdinde tutulmakta olan müşteri nakitlerinin aracı müşterileri için açılacak olan münferit bir hesapta, aracının kendi nakit varlığından ayrı olarak izlenmesi esasları ile hareket edilecek. Müşteriler adına açılacak olan hesap, açıkça ilgili aracı müşterilerine ait olduğu belirtilecek şekilde tanımlanacak ve amacı dışında kullanılmayacak. Müşteri nakit varlıklarının saklandığı hesaplar kredi teminatı olarak gösterilemeyecek, bu hesaplar üzerinde aracı lehine blokaj, rehin ve benzeri takyidat tesis edilemeyecek.
- Aracı tarafından müşteri hesabı olarak tayin edilmiş bir banka hesabı açılırken, bankaya söz konusu hesaptaki paranın aracı müşterilerine ait olduğu ve herhangi bir şekilde aracının kendi hesabı ile birleştirilmemesi gerektiği hakkında yazılı bilgi verilmesi ve bankadan konuya ilişkin onay alınması zorunluluğu getirildi. Buna göre, açılan hesabın ismi, aracının banka nezdindeki diğer hesaplarından yeterince ayırt edilebilecek şekilde olmak zorunda olup; banka tarafından 15 iş günü içerisinde konuya ilişkin onay verilmemesi durumunda aracı ilgili tutarı başka bir bankaya aktarmakla yükümlü olacak.

Yönetmeliğe ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241122-3.htm>

ANAYASA MAHKEMESİ, 3643 SAYILI PASAPORT KANUNU'NUN 22. MADDESİNİN BİRİNCİ FIKRASININ BİRİNCİ CÜMLESİNİN "...MEMLEKETTEN AYRILMALARINDA GENEL GÜVENLİK BAKIMINDAN MAHZUR BULUNDUĞU İÇİŞLERİ BAKANLIĞINCA TESPİT EDİLENLERE..." BÖLÜMÜNÜ, ANAYASA'YA AYKIRI OLDUĞU GEREKÇESİYLE İPTAL ETTİ

Ankara 19. İdare Mahkemesi; 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 22. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinin **"...memleketten ayrılmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tespit edilenlere..."** bölümünün Anayasa'nın 2., 13. ve 23. maddelerine aykırılığını ileri sürerek iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuş; itiraz konusu kural gereğince herhangi bir mahkeme kararı aranmaksızın idari kararlar yurt dışına çıkma özgürlüğünün sınırlandırıldığını, ancak Anayasa hükmü uyarınca söz konusu özgürlüğün sadece suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararıyla sınırlanabileceğini öne sürerek kuralın Anayasa'nın 2., 13. ve 23. maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle iptalini talep etmişti.

Anayasa Mahkemesi, yapılan inceleme neticesinde yurt dışına çıkma özgürlüğüne getirilen sınırlamanın Anayasa'nın 13. maddesi gereğince Anayasa'nın sözüne ve Anayasa'da öngörülen sınırlama sebeplerine uygun olması gerektiğini, yurt dışına çıkma özgürlüğünün Anayasa'nın 23. maddesi uyarınca sadece suç soruşturması veya kovuşturması sebebiyle hâkim kararıyla sınırlanabileceğini, oysa mevcut kuralla yurt dışına çıkabilmenin idarenin yetkisine bırakıldığını, böylelikle Anayasa'da belirlenen "hakim kararı" güvencesinin ihlal edildiğini değerlendirerek; 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu'nun 28/5/1988 tarihli ve 3643 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle değiştirilen 22. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinin **"...memleketten ayrılmalarında genel güvenlik bakımından mahzur bulunduğu İçişleri Bakanlığınca tespit edilenlere..."** bölümünün Anayasa'nın 13. ve 23. maddelerine aykırı olduğuna ve iptaline karar verdi.

Karara ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241121-6.pdf>

ANAYASA MAHKEMESİ, 6100 SAYILI HUKUK MUHAHEMELERİ KANUNU'NUN 334. MADDESİNİN (2) NO'LU FIKRASINDA YER ALAN "KAMUYA YARARLI DERNEK VE VAKIFLAR" İBARESİNİ ANAYASA'YA AYKIRI OLDUĞU GEREKÇESİYLE İPTAL ETTİ

Diyarbakır 3. İdare Mahkemesi; özel hukuk tüzel kişisi tarafından açılan tam yargı davasında itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına vararak iptalleri için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuş, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 334. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkralarının Anayasa'nın 36. maddesine aykırılığını ileri sürerek iptaline karar verilmesini talep etmişti.

İtirazın gerekçesi ise, gerçek kişiler için öngörülen adli yardım kurumundan, tüzel kişiler olarak sadece kamuya yararlı dernek ve vakıfların faydalanmasına imkan tanınmasının (dolayısıyla bunun dışında kalan özel hukuk tüzel kişilerinin adli yardımdan yararlanamamalarının) meşru bir amacının bulunmadığı, kuraldan kaynaklanan bu sınırlamanın kişilerin mahkemeye erişimini imkânsız hale getirdiği, dolayısıyla kurulla adil yargılanma hakkı kapsamındaki mahkemeye erişim hakkına ölçüsüz bir sınırlama getirildiği ve Anayasa'nın 36. maddesine aykırı olduğu yönündeydi.

Anayasa Mahkemesi; yapmış olduğu inceleme neticesinde yargılama gideri ve takip masraflarının abartılı, zorlama ve ciddiyetten yoksun taleplerin disipline edilmesini amaçladığını, bu itibarla yargı ve icra hizmetlerinden yararlanan kişilere harç ve yargılama gideri ödenmesi yükümlülüğü getirilmesinin meşru bir amacı bulunduğunu, ancak kuralla kamuya yararlı dernek ve vakıflar dışındaki özel hukuk tüzel kişileri bakımından yaratılan istisnanın objektif ve makul gerekçelerle ortaya konmasının gerektiğini, sırf tüzel kişi olmaları sebebiyle bu imkandan yararlandırılmamalarının meşru bir amacının bulunmadığını ve ölçülü olmadığını değerlendirerek; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 334.maddesinin, (2) numaralı fıkrasında yer alan **"Kamuya yararlı dernek ve vakıflar, ..."** ibaresinin Anayasa'nın 13. ve 36. maddelerine aykırı olduğuna ve iptaline oyçokluğuyla karar verdi.

Karara ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241121-8.pdf>

**ANAYASA MAHKEMESİ 4721 SAYILI TÜRK MEDENİ
KANUNU'NUN 166. MADDESİNİN ÜÇÜNCÜ FIKRASININ
BİRİNCİ CÜMLESİNDE YER ALAN "...BİR YIL..."
İBARESİNİN ANAYASA'YA AYKIRI OLMADIĞINA KARAR
VERDİ**

Ankara 18. Aile Mahkemesi, anlaşmalı boşanma talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralda yer alan "...bir yıl..." ibaresinin Anayasa'nın 5., 10., 14., 17. ve 41. maddelerine aykırılığını ileri sürerek iptaline karar verilmesini talep etmişti. İtiraz edilen kurala göre, evlilik birliğinin temelinden sarsılması sebebine dayanılarak anlaşmalı boşanma davası açılabilmesi için, tarafların evliliğinin en az 1 yıl sürmüş olması gerekmektedir.

Aile Mahkemesi, itirazın gerekçesinde itiraz konusu kuralın kişilerin iradesini yok saydığını, temel hak ve özgürlüklerin kullanılmasını ve eşitlik ilkesinin hayata geçirilmesini aşırı derecede zorlaştırdığını, taraflarca fiilen bitirilen bir evliliğin hukuken belirli bir süre daha geçerli kılındığını, bu durumun bir yıllık sürenin dolmadığı hallerde tarafları boşanma davası açılabilmesi için farklı usullere yönelmeye ve uzun süren yargılama süreçlerine katlanmaya zorladığını öne sürerek kuralın iptalini talep etti.

Anayasa Mahkemesi, yapmış olduğu inceleme neticesinde söz konusu maddede yer alan süre sınırı ile aile kurumunun ayakta tutulmasının amaçlandığını, **aile kurumunun anayasal önemi dikkate alındığında** boşanmaya ilişkin usul ve esasları düzenleme konusunda kanun koyucuya çok geniş bir takdir yetkisi verildiğini, kuralla kişilerin özel hayata ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına getirilen sınırlamanın kişilere orantısız bir külfet getirmediğini ve ölçülü olduğunu değerlendirdi ve iptali istenen 166/3 hükmünün birinci cümlesinde yer alan "...bir yıl..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına karar verdi.

Karara ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241128-3.pdf>

**ANAYASA MAHKEMESİ 1219 SAYILI TABABET VE
ŞUABATI SAN'ATLARININ TARZI İCRASINA DAİR
KANUNU'NUN 30. MADDESİNDE YER ALAN "...TÜRK
OLMAK VE TÜRKİYE DARÜLFÜNUNU DIŞÇI
MEKTEBİNDEN..." İBARESİNİN ANAYASA'YA AYKIRI
OLMADIĞINA KARAR VERDİ**

Ankara 4. İdare Mahkemesi, yabancı uyruklu olan davacıya dış hekimi olarak çalışma izni verilmesi talebinin reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un 30. maddesinde yer alan "...Türk olmak ve Türkiye Darülfünunun Dışçı Mektebinden..." ibaresinin Anayasa'nın 2., 9., 10. ve 49. maddelerine aykırılığını ileri sürerek iptaline karar verilmesini talep etmişti.

Kanunun itiraz konusu kuralın da yer aldığı 30. maddesine göre, Türkiye Cumhuriyeti dahilinde dışçılık sanatını icra ve dış tabibi unvanını taşıyabilmek için Türk olmak ve Türkiye Darülfünunu Dışçı Mektebinden diploma almak gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesi, yapmış olduğu inceleme neticesinde uluslararası sözleşmeler gereğince yabancıların çalışabileceği faaliyet alanları ve şartları bakımından vatandaşlara göre farklı sınırlamaların getirilmesinin devletin takdir yetkisine bırakıldığını, takdir yetkisinin çerçevesinde yabancılar yönünden öngörülen sınırlamanın milletler arası hukuka aykırı bir yönünün bulunmadığını, kanun koyucunun Türkiye'de çalışacak yabancılarda aranacak mesleki nitelikler, müfredat ve eğitim koşullarını belirlemede takdir yetkisine sahip olduğunu değerlendirerek; anılan hükümde yer alan "...Türk olmak..." ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına, "...ve Türkiye Darülfünunu Dışçı Mektebinden..." ibaresinin "yabancılar" yönünden Anayasa'ya aykırı olmadığına oybirliğiyle karar verdi.

Karara ulaşmak için:

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/11/20241128-5.pdf>

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU, SOHBET ROBOTLARI (CHATGPT ÖRNEĞİ) HAKKINDA BİLGİ NOTU YAYIMLADI

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, 8 Kasım 2024 tarihli duyurusu ile, hazırlamış olduğu Sohbet Robotları (ChatGPT Örneği) Hakkında Bilgi Notu'nu kamuoyunun bilgisine sundu.

Bilgi notunda temel olarak son yıllarda sıkça konuşulan sohbet robotlarının tanımı, amaçları, etkileşim sırasında işleyebileceği kişisel veriler, yapay zekâ sohbet robotu uygulamalarının kişisel veri güvenliği açısından incelenmesi ve sohbet robotu uygulamaları geliştirirken nelere dikkat edilmesi gerektiği hususlarına yer verildi.

Bilgi notuna ulaşmak için:

<https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/967c7518-2a4c-4318-9c97-01dcac2591f3.pdf>

GÜLTEKİN®
HUKUK BÜROSU
Avukat Natik Gültekin (1925-1998)

Bize Ulaşın

Şehit İlknur Keleş Sok., Dural Plaza,
No:5, Kat:10, Kozyatağı,
Kadıköy/İSTANBUL

TEL: +90 216 345 34 34

www.gultekin.av.tr
www.gultekinhukuk.com
info@gultekinhukuk.com